

Sygn. akt I PK 252/13

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa J.M.
przeciwko I Liceum Ogólnokształcącemu im. (...) w K.
o dopuszczenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 lutego 2014 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 23 maja 2013 r., sygn. akt VI Pa (...),

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od J.M. na rzecz I Liceum im. (...) w K. kwotę 120
(sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 23 maja 2013 r. oddalił apelację J. M. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 14 listopada 2011 r. oddalającego jego powództwo przeciwko I Liceum Ogólnokształcącemu im. (...) w K. o dopuszczenie do pracy.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy, tj.: 1) art. 378 § 1 w związku z art. 386 § 2 w związku z art. 379 pkt 4 w związku z art. 47 § 2 pkt 1a k.p.c., przez ich niezastosowanie polegające na niestwierdzeniu z urzędu nieważności

postępowania pierwszoinstancyjnego, niezniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i nieprzekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, mimo że sprawa została przez ten Sąd rozpoznana w składzie jednego sędziego, a powinna być rozpoznana w składzie jednego sędziego i dwóch ławników; 2) art. 365 §1 k.p.c., przez błędne przyjęcie, że moc wiążąca prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 12 czerwca 2008 r., IV P [...] powodowała, że Sąd w niniejszej sprawie nie mógł przyjąć, iż w okresie 1 września 2000 r. do 31 sierpnia 2001 r. istniał na jakiejkolwiek podstawie stosunek pracy powoda ze stroną pozwaną, w sytuacji gdy w obu tych postępowaniach inna była podstawa faktyczna i prawna oraz inny przedmiot w zakresie ustalenia istnienia w tym okresie stosunku pracy powoda ze stroną pozwaną; c) art. 365 § 1 k.p.c., przez błędne przyjęcie, że moc wiążąca prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 5 grudnia 2011 r., IV P (...) obligowała Sąd w niniejszej sprawie do przyjęcia, że stosunek pracy ustalony w powyższym wyroku uległ rozwiązaniu, mimo że rozwiązanie tego stosunku pracy nie wynika ani z sentencji, ani z uzasadnienia tego wyroku; d) art. 217 § 1 i 2 w związku z art. 227 w związku z art. 378 § 1 i w związku z art. 382 k.p.c. oraz art. 380 w związku z art. 162 k.p.c., przez pominięcie kwestionowanego przez powoda w apelacji - po uprzednim złożeniu zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. - oddalenia przez Sąd pierwszej instancji wniosków dowodowych z zeznań świadków oraz z pism jakie powód składał pozwanemu po dniu 31 sierpnia 2000 r. do chwili obecnej z prośbą o umożliwienie mu wykonywania pracy, powołanych na okoliczność pozostawania przez niego od 2000 r. do chwili obecnej w gotowości do pracy; e) art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez wadliwość uzasadnienia wyroku, polegającą na nieustosunkowaniu się w nim do zarzutu apelacyjnego powoda dotyczącego oddalenia przez Sąd pierwszej instancji wniosków dowodowych z zeznań świadków oraz z pism, jakie powód składał pozwanemu po dniu 31 sierpnia 2000 r. do chwili obecnej z prośbą o umożliwienie mu wykonywania pracy, powołanych na okoliczność pozostawania przez niego od 2000 r. do chwili obecnej w gotowości do pracy.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku, a także uchylenie w całości poprzedzającego go wyroku

Sądu pierwszej instancji, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, względnie uchylenie w całości zaskarżonego wyroku, a także uchylenie w całości poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, względnie uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono:

1) nieważnością postępowania przed Sądem pierwszej instancji (art. 379 pkt 4 k.p.c.) polegającą na rozpoznaniu przez ten Sąd sprawy w składzie niezgodnym z art. 47 § 2 pkt 1a k.p.c., która to nieważność nie została dostrzeżona przez Sąd odwoławczy, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, gdyż „gdyby w sprawie orzekali również dwaj ławnicy, oczywistym jest, że inne mogłoby zapaść rozstrzygnięcie, skoro wyrok w postępowaniu cywilnym zapada na zasadzie większości głosów”; 2) oczywistą zasadnością skargi z uwagi na: a) naruszenie art. 365 § 1 k.p.c. polegające na przyjęciu mocy wiążącej prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 12 czerwca 2008 r., IV P (...) oddalającego powództwo o ustalenie, że w okresie od 1 września 2000 r. do 31 sierpnia 2001 r. łączyła strony umowa na czas określony; tymczasem podstawą żądania w niniejszej sprawie jest poczynione w sprawie IV P (...) Sądu Rejonowego w K. ustalenie, iż od 1 września 1999 r. strony łączyła umowa o pracę na czas nieokreślony; w rezultacie powód swoje żądanie opierał na przekształceniu się z dniem 1 maja 2000 r. trwającej od 1 września 1999 r. umowy o pracę na czas nieokreślony w stosunek pracy z mianowania, który nie uległ rozwiązaniu do dnia dzisiejszego; b) naruszenie art. 365 § 1 k.p.c. polegające na przyjęciu mocy wiążącej prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 5 grudnia 2011 r., IV P (...), mimo że ani z jego sentencji, ani uzasadnienia nie wynika, iż łącząca strony umowa o pracę na czas nieokreślony z dnia 1 września 1999 r. uległa rozwiązaniu; c) naruszenie art. 217 § 1 i 2 w związku z art. 227 w związku z art. 378 § 1 w związku z art. 382 k.p.c. oraz art. 380 w związku z art. 162 k.p.c. polegające na nieprzeprowadzeniu zgłoszonych przez skarżącego dowodów, w sytuacji nadania znaczenia okoliczności pozostawiania powoda w gotowości do pracy przy braku przyjęcia znaczenia tej

okoliczności przez Sąd pierwszej instancji; d) art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. wskutek nieodniesienia się do apelacyjnego zarzutu co do oddalenia przez Sąd pierwszej instancji wszystkich wniosków dowodowych powoda zgłoszonych na okoliczność pozostawania przez niego od 2000 r. do chwili obecnej w gotowości do pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną.

Skarżący nie zdołał wykazać istnienia przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Po pierwsze, przepis art. 47 § 2 k.p.c. nie wymienia sprawy o dopuszczenie do pracy jako rozpoznawanej w składzie ławniczym. Jednakże w uchwale z dnia 5 czerwca 2013 r., III PZP 2/13 (LEX nr 1350273) Sąd Najwyższy - rozstrzygając to kontrowersyjne zagadnienie - przyjął, że powództwo pracownika o dopuszczenie do pracy, dochodzone przeciwko pracodawcy negującemu istnienie stosunku pracy, sąd rozpoznaje w składzie określonym w tym przepisie. Oznacza to, że w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji istotnie doszło do nieważności postępowania określonej w art. 379 pkt 4 k.p.c. Należy jednak mieć na uwadze, że

w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż uchybienie sądu drugiej instancji polegające na niewzięciu pod uwagę - z urzędu lub w ramach zarzutu apelacyjnego - nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji stanowi usprawiedliwioną podstawę kasacyjną tylko wtedy, gdy mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.; por. np. wyrok z dnia 22 maja 2012 r., II UK 291/11, LEX nr 1216868 i powołane w nim wcześniejsze orzeczenia). Skarżący powołuje się na znaczenie uchybienia Sądu odwoławczego dla wyniku sprawy na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego, pomijając, że skarga kasacyjna przysługuje od wyroku sądu drugiej instancji (art. 398¹ § 1 k.p.c.) i chodzi o wpływ, jaki miało uchybienie procesowe sądu drugiej instancji na wynik sprawy w postępowaniu apelacyjnym. Próby wykazania takiego wpływu skarżący nie podejmuje.

Po drugie, przepis art. 365 § 1 k.p.c. stanowi, że orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wynikające z tego przepisu związanie treścią prawomocnego orzeczenia oznacza nakaz przyjmowania przez podmioty w nim wymienione, że w objętej orzeczeniem sytuacji faktycznej stan prawny przedstawia się tak, jak to wynika z sentencji wiążącego orzeczenia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2012 r., II CSK 312/12, LEX nr 1250563; z dnia 17 lutego 2012 r., III PK 53/11, LEX nr 1214594; z dnia 12 lipca 2002 r., V CKN 1110/00, LEX nr 74492; z dnia 7 stycznia 2004 r., III CK 192/02, LEX nr 599542 oraz z dnia 29 listopada 2012 r., II CSK 181/12, LEX nr 1294476 i powołane w nim orzeczenia). Wbrew wywodom skarżącego, po pierwsze - z poczynionych i niezakwestionowanych w tym zakresie ustaleń wynika, że prawomocnym wyrokiem z dnia 12 czerwca 2008 r., IV P [...] Sąd Rejonowy w K. oddalił żądanie powoda ustalenia istnienia między stronami stosunku pracy od września 2000 do sierpnia 2001 r. i w tym zakresie Sąd drugiej instancji przyjął związanie wskazanym wyrokiem, po drugie - Sąd odwoławczy nie przyjął związania prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 5 grudnia 2011 r., IV P (...), a jedynie stwierdził, że wynika z niego wyłącznie podstawa nawiązania przez strony stosunku

pracy od dnia 1 września 1999 r. oraz nieistnienie tego stosunku w dacie wydania powołanego wyroku. W tym zaś zakresie skarżący nie formułuje żadnych zarzutów.

Wreszcie po trzecie, skarżący nie wykazał, że naruszenie przez Sąd drugiej instancji pozostałych przepisów prawa procesowego - wskazanych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania - było tego rodzaju, iż w oczywisty sposób prowadzioby do jej uwzględnienia, skoro z motywów zaskarżonego wyroku jasno wynika - wbrew twierdzeniom skarżącego - że Sąd drugiej instancji nie przypisał istotnego znaczenia gotowości powoda do pracy od sierpnia 2000 r. do chwili obecnej, a jedynie stwierdził, że nie wykazał on istnienia stosunku pracy po wskazanej dacie, a od pozostawania w takim stosunku uzależniona jest gotowość do pracy.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

r.g.